

ІНТЕРАКТИВНІ ЛЕКЦІЇ В НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ

Віннікова В.О., канд. техн. наук, доц.

Бєляєва І.М., доц.

Скоробогатько В.І., асист.

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Термін «інтерактивне навчання» сьогодні використовується стосовно технологій дистанційної освіти, інтернет-навчання набагато активніше, ніж відносно звичного і найбільш поширеного навчання в умовах безпосередніх контактів викладача зі студентами. В той же час, психологи відмічають, що і інтерактивні методи навчання не є єдино вірними. Інтерактивне навчання може не відповідати індивідуальним психологічним особливостям особи студента, які мають край виражені характеристики інтроверсії, або які мають істотні зміни ціннісно-смыслові сфери. У цьому аспекті пояснювально-ілюстративні, традиційні методи навчання є більше універсальними. Студенти повинні мати можливість вибору «режиму навчання».

Лекції в сьогоднішніх умовах залишаються однією з стандартних форм викладання теоретичних основ будь-якої учбової дисципліни. Дискусійним є питання про повну відмову від читання лекцій. Альтернативна точка зору полягає в тому, що логічно викладений теоретичний матеріал студенти в змозі прочитати самостійно, і спробувати застосувати ці знання для вирішення практичної ситуації, коли при виникненні проблеми захоче повторного звернення і ретельнішого вивчення теоретичних основ. Не секрет, що із сталих питань викладач читає здебільшого один і той же текст, по-різному з різними коментарями, але по суті – одне й те ж, те, що він написав в підручнику, що відбиває його точку зору на дисципліну як фахівця. Наявність відеокурсів дасть студентам можливість почути лекції і інших фахівців, що мають іншу, свою точку зору на предмет.

Чи можна вважати відеолекцію інтерактивною формою навчання? З огляду на подане вище визначення скоріше ні. Крім того, студент втрачає можливість поставити питання викладачеві під час перегляду лекції. Плюси: можна дивитися в слушний час, кілька разів, повертаючись до незрозумілого питання. Сучасні інтернет-технології дозволяють поставити питання викладачеві по електронній пошті або на форумі. Інтерактивна лекція об'єднує в собі аспекти традиційної лекції і тренінгової гри: учасникам пропонується, а іноді навіть вимагається розмовляти один з одним і з лектором.

У низці американських університетів, наприклад в МІТ (Массачусетський технологічний), відбуваються серйозні зміни в

технології навчання – великі лекції замінюють на інтерактивне заняття в невеликих групах. У класі замість традиційної дошки встановлено безліч інтерактивних дошок і дисплеїв. Професор робить коротку презентацію, яку можна дивитися на усіх дисплеях, і потім студенти спільно з асистентами викладача працюють в невеликих групах, використовуючи дошки, комп'ютери і можливе інше устаткування. Можливо, йдеться про створення нового «міксу» – напівлекція-напівсемінар. Викладання теорії – вирішення завдань, викладання теорії – рішення завдань тощо.

Принципи побудови інтерактивного семінару:

- студенти повинні спілкуватися між собою (по парах, трійках, командах, або вільне спілкування і вибір співрозмовника);
- розподіл за групами має бути переважно добровільним;
- допускається і формування команд викладачем;
- студенти мають бути психологічно готові до таких занять;
- рівень завдань має бути адекватним рівню підготовки студента;
- аудиторія повинна дозволяти працювати в групах (достатня кількість місць для зручності спілкування).

Основні інтерактивні методи, які використовуються в навчанні студентів університетів:

1. *Круглий стіл*. Один із способів організації обговорення деякого питання; цей спосіб характеризується тим, що: мета обговорення – узагальнити ідеї і думки відносно обговорюваної проблеми. У процесі круглих столів оригінальні рішення і ідеї народжуються досить рідко.

2. *Мозковий штурм*. Оперативний метод вирішення проблеми на основі стимулювання творчої активності, при якому учасникам обговорення пропонують висловлювати якомога більшу кількість варіантів рішення, у тому числі найфантастичніших. Потім із загальної кількості висловлених ідей відбирають найбільш вдалі, які можуть бути використані на практиці.

3. *Ділова гра*. Дійовими особами є учасники, які організовані в команди і виконують індивідуальні або командні ролі. Сама ігрова діяльність з'являється у вигляді варіативної дії на імітаційну модель, залежної від її стану і здійснюваної в процесі взаємодії учасників, що регламентується правилами.

4. *Дискусія*. Основне завдання – виявлення існуючого різноманіття точок зору учасників на питання або проблему і за необхідності усебічний аналіз кожної з них.